

## ДОПОВІДІ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

### НОВАЦІЇ У СТВОРЕННІ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ

**Л.М. Янчева**, канд. екон. наук, проф., перший проректор ХДУХТ  
**Т.В. Бочуля**, канд. екон. наук, ХДУХТ

Трансформаційні процеси, які проходять у вітчизняній економіці, нові вимоги ринку, зміна умов ведення бізнесу викликали необхідність перегляду та кардинальної перебудови бізнес-середовища, його системи контролю та управління. На теперішній час українські суб'єкти господарювання ще не в повній мірі вирішили питання щодо налагодження ефективної системи управління і це пов'язано, насамперед, з невідрегульованою системою інформаційного забезпечення. Інформаційні потоки кожен день збільшуються та укрупнюються, домінуючим стає інформаційне планування, що викликає необхідність повної перебудови механізмів управління, налагодження інформаційно-комунікаційної системи, реорганізації бізнес-процесів. Важливо не тільки змінити структуру та спрямованість інформаційних потоків підприємства – вкрай необхідно організувати ефективну інформаційну систему, яка забезпечуватиме потреби управління. Довгий час інформаційні потоки на вітчизняних підприємствах були дезорганізовані та децентралізовані, що спричинило нестачу релевантної інформації, надлишок інформаційного масиву, розрізненість фінансової інформації, інерцію, стагнацію та значні інтервали в ухваленні та реалізації управлінських рішень.

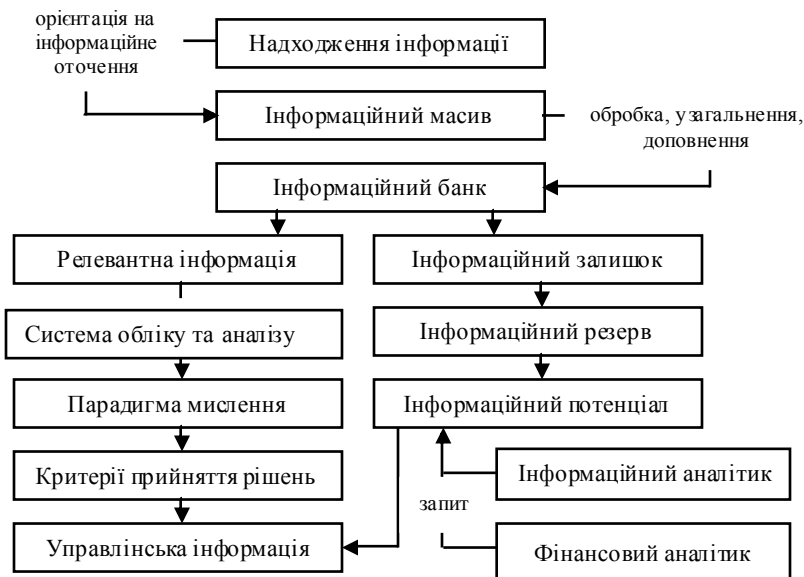
Для оперативності дій та обґрунтованості прийняття управлінських рішень необхідно врегулювати інформаційну культуру, налагодити інструментарій і канали обробки та передачі інформації, визначити стратегію розвитку та виділити можливі джерела для її реалізації.

Інформацію на всіх етапах життєвого циклу використовують для виконання виробничих і управлінських функцій та як засіб комунікацій, які охоплюють всю ієрархію організаційної структури. Інформація – це не тільки відомості про предмети, факти, події, явища, процеси, а й дієвий інструмент розвитку, чинник інвестиційної привабливості, додаткова перевага на конкурентному ринку та ефективність діяльності.

На теперішній час функції інформаційного забезпечення суб'єктів господарювання оформлені у самостійну, структуровану, інтегровану систему. Якщо в інформаційній системі відсутня єдність,

це миттєво позначається на бізнес-процесах. Завданням інформаційних та фінансових аналітиків є усунення проблем, пов'язаних з організацією інформаційного забезпечення, неврегульованість якої призводить до зменшення обсягів інформації, що може позначитися на якості управлінських рішень

Побудова інформаційного процесу має на меті формування інформаційного потенціалу, який є базою прийняття управлінських рішень (рис. 1).

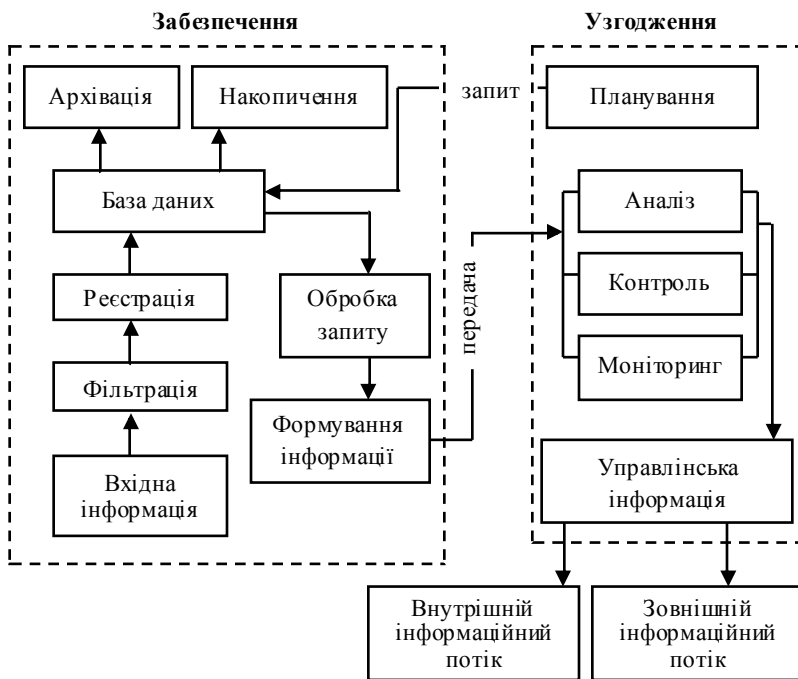


**Рисунок 1 – Інформаційний процес**

На етапі формування інформації складно визначити, які ресурси будуть задіяні у бізнес-процесах, а які залишаться незатребуваними. Основні процеси обробки інформації проходять в межах систем обліку та аналізу, на базі яких з інформаційного масиву виділяють релевантну інформацію.

Формування інформаційного потенціалу є одним із найбільш відповідальних етапів в процесі підготовки інформації, оскільки даний етап супроводжується значними втратами під час її збору, обліку, узагальнення, аналізу та передачі. Якість інформаційного потенціалу переважно залежить від рівня професіоналізму інформаційних та фінансових аналітиків, здатних виділити інформаційні потреби управлінської ланки.

Інформаційні процеси комбіновані з бізнес-процесами та передбачають рівень їх результативності. Система інформаційного забезпечення інтегрована з системою координації та узгодження, на підставі чого здійснюється оцінка інформаційних ресурсів, встановлюються маршрути інформаційних потоків, обробляються інформаційні запити, направляється інформація для подальшої обробки. В інформаційному банку кожного дня відбуваються складні комбіновані процеси, завершальним етапом яких є випуск інформації у зовнішнє оточення для позиціонування компанії на ринку (рис. 2).



**Рисунок 2– Централізована система інформаційного забезпечення**

Побудова інформаційної системи має свої відмінні риси для кожного окремого суб'єкта господарювання, на які впливають: організаційно-правовий статус; форма власності; вид діяльності; розміри компанії; кількість структурних підрозділів; ієрархія управління. Разом з тим, інформаційний процес має охоплювати

одночасно структурні підрозділи оперативного управління, обліку, аналізу, внутрішнього контролю, IT-департаменту.

Для раціональної організації інформаційного процесу доцільно розділити функції між окремими підрозділами має регулювати інформаційні потоки, фільтрувати інформацію, обробляти запити, встановлювати маршрути та обсяги інформації. Так, відділ інформаційної експертизи та інформаційного забезпечення. Відділ обліку, планування та оперативного управління повинен здійснювати аналіз інформації, виробляти управлінські рішення та оцінювати перспективи майбутнього росту.

Налагоджений таким чином інформаційний процес дозволить максимально якісно координувати роботу бізнес-підрозділів, позитивно впливатиме на якість та швидкість інформаційного забезпечення та на зменшення рівня інформаційного залишку при виробі релевантної інформації.

Організація відділу інформаційного забезпечення є одним із ключових завдань управлінського персоналу. Важливо правильно та виважено координувати інформацію для задоволення запитів зацікавлених користувачів, які приймають управлінські рішення щодо суб'єкта господарювання.

Пріоритетним завданням також є розробка концепції управління життєвим циклом інформації, що дозволяє інтегрувати процеси її обробки, зменшити вартість, збільшити продуктивність та забезпечити належний рівень безпеки. Концепція управління інформацією є не просто розширена система її обробки та передачі, а є комбінованою схемою процесів та рішень, призначених для виробництва релевантної інформації, встановлення оптимальних та захищених маршрутів доступу до неї і налагодження системи зберігання і накопичення. Система охоплює всі процеси управління збиранням, фільтрацією, розміщенням, розподілом, міграцією, архівацією, ліквідацією даних в інформаційній інфраструктурі підприємства. Процеси передачі інформації ініціюються відповідно до запитів експертів та визначаються бізнес-логікою останніх. Важливо не тільки визначити обсяг інформації, а й передати ті дані, які необхідні для виконання конкретного завдання. Економія інформації може призвести до спотворення кінцевого результату, а надлишок – до необґрунтованих витрат.

Ефективність інформаційного розвитку оптимізує формування місії, мети компанії та дозволяє виважено й обґрунтовано визначити напрямки та ресурси для їх досягнення.